

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆՅԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵՈՒԹՅՈՒՆ
SPECIAL TOPIC: NEW TESTAMENT PROPHECY

- I. Այն նույնը չէ, ինչ ՀԿ-ի մարգարեությունը (BDB 611), որն ուներ ՅԱՀՎԵԻԿ ներշնչված հայտնությունների ռաբբիական նշանակությունը (տես՝ Գործք 3:18,21, Հռոմ.16:26): Միայն մարգարեները կարող էին գրել Սուրբ Գիրքը:
 - Ա. Մովսեսը մարգարե էր կոչվում (տես՝ 2 Օր.18:15-21)
 - Բ. Պատմական գրքերը (Հեսուից մինչև Թագավորացներ՝ բացի Հռութից) կոչվում են «վաղ մարգարեներ» (տես՝ Գործք 3:24):
 - Գ. Մարգարեները գրավեցին Քահանայապետերի տեղը, որպես Աստծուց տեղեկության աղբյուր (տես՝ Եսայի - Մաղաքիա):
 - Դ. Եբրայական կանոնի երկրորդ բաժինը «Մարգարեներն» են (տես՝ Մատթ.5:17; 22:40, Ղուկ. 16:16, 24:25,27, Հռոմ.3:21):

II. ՆԿ-ում այս հասկացությունը կիրառվում է մի քանի տարբեր կերպերով՝

- Ա. Առնչվում է ՀԿ-ի մարգարեներին և նրանց ներշնչված խոսքին (տես՝ Մատթ.2:23, 5:12, 11:13, 13:14, Հռոմ.1:2):
- Բ. Առնչվում է որևէ անհատի՝ անձի վերաբերող խոսքի, քան թե հավաքական խմբի (այսինքն՝ ՀԿ մարգարեները խոսում էին հիմնականում Իսրայելին):
- Գ. Առնչվում է թե՛ Հովհաննես Մկրտչին (տես՝ Մատթ.11:9, 14:5, 21:26, Ղուկ.1:76) և թե՛ Հիսուսին որպես Աստծո Թագավորության քարոզիչների (տես՝ Մատթ.13:57, 21:11,46, Ղուկ.4:24, 7:16, 13:33, 24:19): Հիսուսը նաև հայտարարեց, որ Ինքն ավելի մեծ է քան մարգարեները (տես՝ Մատթ. 11:9, 12:41, Ղուկ.7:26):
- Դ. ՆԿ-ում գտնվող այլ մարգարեներ՝
 - 1. Հիսուսի կյանքի վաղ շրջանը, ինչպես արձանագրված է Ղուկասի Ավետարանում (այսինքն՝ Մարիամի հիշողությունները)
 - ա. Եղիսաբեթը (տես՝ Ղուկ.1:41-42)
 - բ. Չարարիան (տես՝ Ղուկ.1:67-79)
 - գ. Միմեոնը (տես՝ Ղուկ.2:25-35)
 - դ. Աննան (տես՝ Ղուկ.2:36)
 - 2. Հեզնական կանխատեսումները (տես՝ Կայիափան, Հովհ.11:51)
- Ե. Վերաբերում է այն մարդուն, որը ավետարանն է քարոզում (քարոզելու պարզևների ցանկը 1 Կորնթ.12:28-29, Եփես.4:11):
- Զ. Վերաբերում է եկեղեցում մշտապես գործող պարզևին (տես՝ Մատթ.23:34; Գործք 13:1; 15:32; Հռոմ.12:6, 1 Կորնթ.12:10,28-29, 13:2, Եփես.4:11): Երբեմն սա կարող է վերաբերել կանանց (տես՝ Ղուկ.2:36, Գործք 2:17, 21:9; 1 Կորնթ.11:4-5):
- Է. Վերաբերում է Հայտնության ապոկալիպտիկ գրքին (տես՝ Հայտն.1:3, 22:7,10,18,19):

III. ՆԿ մարգարեները

- Ա. ՆԿ-ի մարգարեները չեն մատուցում ներշնչված հայտնությունը այն նույն իմաստով ինչպես ՀԿ-ի մարգարեները (այսինքն՝ Սուրբ Գիրքը): Այս խոսքը հավանական է Գործք 6:7, 13:8, 14:22, Գաղ.1:23, 3:23, 6:10, Փիլ.1:27, Հուդա 3,20 համարներում «հավատքը» (այսինքն՝ լրիվ ավետարանի իմաստով) խոսքի կիրառությամբ:

Այս հասկացությունը պարզ է դառնում Հուդա 3-ում գործածվող հետևյալ ամբողջական արտահայտությունից. «այն հավատի համար, որ մեկընդմիջտ ավանդվեց սրբերին»: «Մեկընդմիջտ» /անգլ.՝ մեկ անգամ բոլորի համար/ հավատը վերաբերում է Քրիստոնեության ճշմարտություններին, վարդապետություններին, գաղափարներին, աշխարհայաց ուսմունքներին: Աստվածաշնչում այս մեկ անգամ տրված շեշտադրումը այն հիմքն է, որն աստվածաբանորեն ՆԿ-ի գրքերի ներշնչանքը սահմանափակում է և արգելում հետագայում հայտնություն համարվող այլ գրքեր ավելացվեն: Գոյություն ունեն

բազմաթիվ երկիմաստ, անորոշ և խրթին տեղեր ՆԿ-ում, սակայն հավատացյալները հավատքով հաստատում են, որ ամեն ինչ, որ հավատքի և կյանքի համար «անհրաժեշտ» է, ՆԿ-ում բավարար հստակությամբ ներառված է: Այս հասկացությունը պատկերվում է այսպես կոչվող «հայտնության եռանկյունու» մեջ:

1. Աստված հայտնել է Իրեն պատմության ժամանակի մեջ (ՀԱՅՏՆՈՒԹՅՈՒՆ)
 2. Նա ընտրել է որոշ մարդկանց՝ գրողների, որպեսզի փաստագրեն և մեկնաբանեն Իր գործերը (ՆԵՐՇՆՉԱՆՔ)
 3. Նա մարդկանց տվել է Իր Հոգին, որպեսզի բացի նրանց միտքն ու սիրտը՝ այս գրքերը հասկանալու համար, պարտադիր չէ լիարժեք կերպով, այլ փրկության և Քրիստոնեական կյանք վարելու համար բավարար չափով (ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒՄ): Ուզում եմ ասել, որ ներշնչանքը սահմանափակված է Սուրբ Գրքի հեղինակներով՝ գրողներով: Այլևս չկան հեղինակավոր գրվածքներ, տեսիլքներ կամ հայտնություններ: Կանոնը փակված է: Մենք ունենք այն ամբողջ ճշմարտությունը, որի կարիքն ունեինք Աստծուն պատշաճ կերպով արձագանքելու համար: Այս ճշմարտությունը լավագույնս երևում է աստվածաշնչյան հեղինակների համաձայնության մեջ՝ ի հակադրություն անկեղծ, աստվածավախ հավատացյալների անհամաձայնության: Ոչ մի ժամանակակից գրող կամ պատգամախոս չունի Աստվածաշնչյան հեղինակների գերբնական առաջնորդության մակարդակը:
- Բ. ՆԿ-ի մարգարեները ինչ-որ առումով նման են ՀԿ-ի մարգարեներին՝
1. ապագա դեպքերի կանխատեսում (տես՝ Պողոս՝ Գործք 27:22, Ագաբուս՝ Գործք 11:27-28; 21:10-11, այլ անանուն մարգարեներ՝ Գործք 20:23)
 2. հռչակում են դատաստան (տես՝ Պողոս՝ Գործք 13:11; 28:25-28)
 3. սիմվոլիկ գործեր, որոնք տեսանելի կերպով պատկերում են իրադարձությունը (տես՝ Ագաբուս՝ Գործք 21:11)
- Գ. Նրանք հռչակում են ավետարանի ճշմարտությունները երբեմն կանխատեսելի կերպերով (տես՝ Գործք 11:27-28; 20:23; 21:10-11), սակայն սա հիմնական նպատակը չէ: Առաջին Կորնթացիների գրքում մարգարեանալը հիմնականում ավետարանը փոխանցելն է (տես՝ 14:24,39):
- Դ. Դրանք Սուրբ Հոգու ժամանակավոր միջոցներն են, որպեսզի հայտնեն Աստծո ճշմարտության ժամանակավոր և գործնական կիրառությունները յուրաքանչյուր նոր իրավիճակի, մշակույթի կամ ժամանակաշրջանի մեջ (տես՝ 1 Կորնթ. 14:3):
- Ե. Դրանք գործում էին Պողոսի ծառայության վաղ շրջանի եկեղեցիներում (տես՝ 1 Կորնթ. 11:4-5, 12:28,29, 13:2,8,9, 14:1,3,4,5,6,22,24,29,31,32,37,39, Եփես. 2:20, 3:5, 4:11, 1 Թեսաղ. 5:20) և նշվում են *Դիդակախոսում* (գրված առաջին դարի վերջում կամ երկրորդ դարում. տարեթիվը հայտնի չէ) և հյուսիսային Աֆրիկայում երկրորդ և երրորդ դարերի Մոնտանիզմում:

IV. Արդյո՞ք ՆԿ-ի պարզևները դադարել են:

- Ա. Այս հարցին դժվար է պատասխանել: Հարցը պարզելու համար մեզ կօգնի պարզևների նպատակի սահմանումը: Արդյո՞ք դրանք ավետարանի քարոզչության սկզբնական շրջանում հաստատության համար էին նախատեսված, թե հանդիսանում են շարունակվող գործիքներ եկեղեցու համար, որպեսզի ծառայեն թե՛ եկեղեցուն, և թե՛ մեղավոր աշխարհին:
- Բ. Արդյո՞ք այս հարցին պատասխանելու համար դիմում ենք եկեղեցու պատմությանը, թե հենց ՆԿ-ին: ՆԿ-ում ոչ մի տեղ չի նշվում, որ այս պարզևները ժամանակավոր էին: Այն մարդիկ, որոնք այս հարցին պատասխանելու համար փորձում են օգտագործել 1 Կորնթ. 13:8-13, նրանք չարաշահում են հեղինակի կողմից այս հատվածում նկատի ունեցած միտքը, այսինքն այն, որ նա փորձում էր հաստատել, որ ամեն ինչ, բացի սիրուց անցողիկ է:
- Գ. Ուզում եմ ասել, քանի որ հեղինակություն հանդիսանում է ոչ թե եկեղեցու պատմությունը, այլ ՆԿ-ը, ապա հավատացյալները պետք է հաստատեն, որ պարզևները շարունակվում են: Սակայն կարծում եմ, որ մշակույթը ազդեցություն է թողնում մեկնաբանության վրա: Որոշ շատ հստակ տեքստեր այլևս կիրառելի չեն (այսինքն՝ սուրբ համբույրը, կանանց

- գլուխները քողարկելը՝ գլխաշոր կրելը, տնային եկեղեցիները, և այլն): Եթե մշակույթը ազդում է տեքստերի վրա, ապա ինչո՞ւ չի կարող ազդել նաև եկեղեցու պատմության վրա:
- Դ. Սա պարզապես մի հարց է, որը հնարավոր չէ վերջնական պատասխանել: Որոշ հավատացյալներ պաշտպանում են «դադարելը» իսկ ոմանք «չդադարելը»: Այս հարցում, ինչպես և շատ այլ մեկնաբանական խնդիրներում, հավատացյալի սիրտն է կարևորը: ՆԿ-ը երկիմաստ և մշակութային է: Դժվարությունը որոշելն է, թե որ տեքստերն են, որ հակված են մշակույթի, պատմության ազդեցությանը ենթարկվելուն և որոնք՝ բոլոր ժամանակների և բոլոր մշակույթների համար են (տես՝ *Fee and Stuart's How to Read the Bible for All Its Worth*, էջ՝ 14-19 և 69-77): Ահա թե որտեղ են ազատության և պատասխանատվության շուրջ քննարկումները այսքան կարևոր. դրանք արձանագրված են Հռոմ.14:1-15:3 և 1 Կորնթացիների 8-10-ում: Հարցին պատասխանելու մեր կերպը կարևոր է երկու պատճառով՝
1. Յուրաքանչյուր հավատացյալ պետք է քայլի հավատքի այն լույսի ներքո, որն ունի: Աստված նայում է քո սրտին և շարժառիթներին:
 2. Յուրաքանչյուր հավատացյալ պետք է թույլ տա մյուս հավատացյալներին, որ քայլի հավատքի իր հասկացողության մեջ: Պետք է աստվածաշնչյան սահմաններում հանդուրժողականություն ցուցաբերվի: Աստված ուզում է, որ իրար սիրենք այնպես ինչպես Ինքն է մեզ սիրում:
- Ե. Որպես այս հարցի ամփոփում ուզում եմ ասել, որ Քրիստոնեությունը հավատքի և սիրո կյանք է և ոչ թե կատարյալ աստվածաբանություն: Նրա հետ մեր ունեցած փոխհարաբերությունը, որն ազդեցություն է թողնում ուրիշների հետ մեր փոխհարաբերության վրա, շատ ավելի կարևոր է, քան հաստատ տեղեկատվությունը կամ դավանության կատարելությունը: